

14.12.2021

Asia/12

§ 209 Nuorisopalvelukokonaisuuden palvelustrategia

HEL 2021-012976 T 00 01 01

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi nuorisopalvelukokonaisuuden palvelustrategian liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään sana "lähtökohtaisesti" sana kappaleeseen 6.3., jolloin lause kuuluu: "Nuorisotyössä toteutamme nuorten tapahtumia ja harrastamista, mutta nuorisotyössä ei lähtökohtaisesti kilpaila kaupallisten toimintojen kanssa".

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 3

Heimo Laaksonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen, Teija Makkonen, Nina Miettinen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 3 - 10.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Inari Penttilä, kehittämisasiantuntija, puhelin: 310 21606
inari.penttila(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 51400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Fredriksberg, Konepajankuja 3
Helsinki 00510

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

- 1 Nuorisopalvelukokonaisuuden palvelustrategia, liite, kuvalk päätöksen mukaisesti 14.12.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyy nuorisopalvelukokonaisuuden palvelustrategian liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Palvelustrategiatyön lähtökohdat

Helsingissä on laaja ja monipuolinen kulttuurin ja vapaa-ajan mahdollisuuksien tarjonta. Kuntalaisille, matkailijoille, yrityksille ja muille yhteisöille palveluja tuottavat esimerkiksi Helsingin kaupunki, yleishyödylliset yhteisöt, yritykset, korkeakoulut sekä Suomen valtio. Nämä kaikki muodostavat yhdessä helsinkiläisten kokemuksen kaupungissa olevista vapaa-ajan mahdollisuuksista.

Kuntalain (410/2015) mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kunta on vastuussa palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnan velvoitteista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vastuualueilla säädetään kuntalakiä tarkemmin muun muassa laissa yleisistä kirjastoista (492/2016), laissa kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), museolaissa (314/2019), teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992), laissa taiteen perusopetuksesta (633/1998), liikuntalaissa (390/2015). Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluille ei kuitenkaan ole olemassa selkeää, esimerkiksi lainsäädäntöön pohjautuvaa, kuntalaiskohtaista mitoituserustetta.

Nykyinen kaupungin ja muiden palvelutuottajien työnjako on sekä syntynyt historian tuloksena, että muuttuu jatkuvasti tarpeiden ja kysynnän perusteella. Palvelustrategiatyö käynnistettiin, jotta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan rooli palvelutuotannossa on sekä kaupungille itselleen että kumppaneille ja muille toimijoille selkeämpi. Palvelustrategiatyö on rajattu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vastuualueelle eli kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluihin. Palvelustrategia auttaa kaupunkia suuntaamaan voimavarojaan ja kehittämään henkilöstönsä osaamista sekä auttaa muita toimijoita suunnittelemaan toimintaansa.

Palvelustrategian suhde muihin päätöksiin

Kussakin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudessa toteutettavien palvelujen tavoitteet määritellään eduskunnan päättämässä lainsäädännössä, kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa sekä kaupunginvaltuuston päättämässä hallintosäännössä. Palvelukokonaisuuksien tarkemmat tehtävät määritellään toimialajohtajan päättämässä toimintasäännössä.

Palvelujen määrä ja käytössä olevat voimavarat määritellään vuosittain toiminnan ja talouden suunnittelussa eli kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksymässä tulosbudjetissa.

Palvelustrategialla otetaan ensisijaisesti kantaa siihen, miten kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala osallistuu tai ei osallistu palvelutuotantoon. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalla on toimivalta ohjata kaupungin itse tekemiä palvelutuotantoja, palveluostoja, yhteistyöhankkeita ja avustustoimintaa. Palvelustrategiassa tehdään myös rajauksia, joilla suljetaan tietty toiminta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan oman toiminnan ulkopuolelle. Kaupungilla ei kuitenkaan ole toimivaltaa päättää muiden toteuttamasta toiminnasta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan osallistuminen palvelutuotantoon

Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluntuotannon periaatteet on määritelty osana Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluverkon suunnitteluperiaatteet päätöstä (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.1.2020, § 3). Toimiala voi tuottaa palveluita neljän eri palveluntuotantovaihtoehdon avulla, joko omalla tuotannolla, ostopalveluina, yhteistyönä tai avustustoiminnan avulla. Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden tuotantotapoja ohjaavat seuraavat periaatteet ja käytännöt.

Toimiala tuottaa oman tuotannon avulla palvelut, jotka on yksiselitteisesti annettu lainsäädännön tai muun ohjausvallan mukaisesti kaupungin itse tuotettavaksi. Muissa tapauksissa toimiala arvioi aina tapauskohtaisesti oman tuotannon osalta palveluntarpeen ja roolinsa toimijakentällä. Toimialan omassa tuotannossa toimialan henkilöstö tuottaa palvelun.

Ostopalveluina tuotettavien palveluiden osalta kaupunki valitsee määrittelemäänsä tarpeeseen palvelun toteuttajan esimerkiksi kilpailutuksen avulla. Kaupunki ostaa palvelun ja kattaa sopimuksen mukaisen palvelun kustannukset. Palvelun tuottajalla on vastuu palvelun laadusta ja toteuttamisesta.

Yhteistyössä toteuttavien palveluiden osalta toiminnan tavoitteet ja tehtävät määritellään yhteistyösopimuksessa. Kustannukset katetaan yhteisesti. Rahallinen yhteistyö perustuu vastikkeisiin. Yhteistyöprojektit ovat määrämittäisiä ja niillä on selkeä omistajuus- ja ohjausrakenne toimialan sisällä. Yhteistyöprojektit arvioidaan säännöllisesti.

Avustustoiminnan osalta kaupunki määrittelee yleiset ehdot avustamiselle lainsäädännön mukaisesti. Toimija määrittelee toiminnan omista lähtökohdistaan ja hakee sille avustusta kaupungilta. Avustus ei kata kaikkia toiminnan kustannuksia. Avustamiseen ei liity vastikkeita.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialasta itsenäisesti tuotettavien palveluiden osalta toimijat määrittelevät toiminnan omista lähtökohdistaan ja kaupunki ei tue toimintaa taloudellisesti. Kaupungin rooli on mahdollistaa itsenäisten toimijoiden palveluita ja toimintaa, esimerkiksi kaavoituksella, suunnitteluvarauksin, lupien ja neuvonnan avulla. Edellytyksenä on toiminnan laillisuus ja yleisten normien ja säädösten noudattaminen.

Valmistelu

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi 14.1.2020 kokouksessaan kulttuurin ja vapaa-ajan palveluverkon suunnitteluperiaatteet. Palvelustrategiatyö vastaa palveluverkon suunnitteluperiaatteiden toimenpidesuositukseseen, jossa kehoitettiin linjaamaan kaupungin roolia palveluntuottajana (Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluverkon suunnitteluperiaatteet, toimenpidesuosituksiset, liite 3).

Kaupunginvaltuusto päätti 27.11.2019 osana Helsingin kaupungin talousarviota vuodelle 2020 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sitovaksi tavoitteeksi palvelustrategiatyön, jossa palvelukokonaisuuksittain kuvataan, ketkä muut tuottavat oman sektorin palveluja tai toimintaa ja mikä on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tehtävä palveluntuottajana. Työ viivästyi koronapandemian vuoksi ja palvelustrategia asetettiin 17.2.2021 kaupunginvaltuuston päätöksellä sitovaksi tavoitteeksi myös vuodelle 2021.

Palvelustrategiatyön valmisteluun on osallistettu kumppanikenttää haastatteluiden sekä kumppanikyselyn avulla. Kumppaneiden näkemykset ovat ohjanneet työn valmistelua. Työn omistaja on toimialajohdaja, ja palvelukokonaisuuksien päälliköt vastaavat omien palvelukokonaisuuksiensa palvelustrategioista. Työtä on ohjannut palvelukokonaisuuksien johdosta muodostunut ohjausryhmä ja valmistelua on tukenut projektipäällikkö ja projektiryhmä. Liikunnan, kulttuurin ja nuorisopalvelukokonaisuuden kumppanuusyksiköt ovat valmistelleet projektityöntekijän tuella toimialayhteiset avustamisen periaatteet. Työtä on esitelty Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle 19.1.2021 lautakunnan kokouksessa ja iltakoulussa 4.5.2020.

Nuorisopalvelukokonaisuus on toteuttanut viime vuosina laajan nuorisotyön perussuunnitelmatyön (NUPS) jossa palvelukokonaisuudessa rakennettiin yhteinen ymmärrys nuorisopalveluiden tekemän nuorisotyön peruslinjauksista. Tämän laajaan henkilökunnan osallisuuteen perustuvan työn pohjalta voitiin luontevasti jatkaa siihen, että palvelukokonaisuus selkiytti rooliaan suhteessa muihin nuorisotyön ja – palveluiden toimijoihin.

Nuorisopalvelupalvelukokonaisuuden rooli Helsingin nuorisopalveluissa

Nuorisopalvelukokonaisuus vastaa kaupungin nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta. Nuorisotyössä vahvistetaan nuoren toimijuutta, työskennellään nuorten yhteisöjen ja ryhmien kanssa, innostetaan nuoria omaehtoiseen toimintaan ja vaikuttamiseen sekä vaikutetaan nuorten elinoloihin ja toteutetaan nuoruuden edunvalvontaa.

Nuorisopalvelukokonaisuuden työnjaon kehittämiskohteet ja selvittämishankkeet

- Nuorisopalveluiden roolia nuoruuden edunvalvojana sekä alan toimijoiden verkottajana tulee kirkastaa ja vahvistaa.
- Helsingin kaupungin tapa tuoda nuorisotyön osaamista koulujen yhteyteen vaatii selkeyttämistä ja entistä tarkempaa työnjakoa kasvatuksen ja koulutuksen eri palvelukokonaisuuksien ja nuorisopalvelukokonaisuuden välillä.
- Nuorisotyön eri toimijoiden työnjakoa ja kumppanuutta tulee selvittää ja kehittää varhaisnuorten nuorisotyön sekä itsenäistyvien nuorten palveluiden osalta.
- Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystyöpalveluiden järjestämisen uudistus aiheuttaa muutostarpeita kaupungin sosiaali- ja terveystyöavustuksiin. Tässä yhteydessä syntyy tarve selvittää myös se vaihtoehto, että tulisiko lasten ja nuorten laaja-alaisen hyvinvoinnin edistämisen avustaminen siirtää kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle ja nuorisopalvelukokonaisuuteen.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Inari Penttilä, kehittämissasiantuntija, puhelin: 310 21606
inari.penttila(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisopalvelu_Palvelustrategia_Päätöslite 30.11.2021 lautakunta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano